1943
ЯНВАРЬ
20
ЮНКУН
15(6252) №

Пĕтĕм тĕнчери пролетарисем, пĕрлешĕр!

Чăваш Коммуни

ВКП(б) ОБКОМĔПЕ
ШУПАШКАР ХУЛА КОМИТЕЧĔН,
ЧАССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕЧĔН
ТАТА ШУПАШКАР ХУЛА СОВЕЧĔН
ХАÇАЧĔ

СССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТ ПРЕЗИДИУМĔН УКАЗĔ

Арми генералне Г. К. Жукова çар званийĕ—Совет Союз Маршалĕн званине парасси çинчен

Арми генералне Георгий Константинович **Жукова** çар званийĕ—**Совет Союз Маршалĕн** званине парас.

СССР Верховный Совет Президиумĕн Председателĕ М. КАЛИНИН.

СССР Верховный Совет Президиумĕн Секретарĕ А. ГОРКИН.

Мускав, Кремль, 1943 çулхи январĕн 18-мĕшĕ.

СССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТ ПРЕЗИДИУМĔН УКАЗĔ

Артиллерин генерал полковникне Н. Н. Воронова çар званийĕ—Артиллери Маршалĕн званине парасси çинчен

Артиллерин генерал-полковникне Николай Николаевич **Воронова** çар званийĕ—**Артиллери Маршалĕн** званине парас.

СССР Верховный Совет Президиумĕн Председателĕ М. КАЛИНИН.

СССР Верховный Совет Президиумĕн Секретарĕ А. ГОРКИН.

Мускав, Кремль, 1943 çулхи январĕн 18-мĕшĕ.

А. М. Василевский юлташа Арми генералĕн званине парасси çинчен

ССР Союзĕн Халăх Комиссарĕсен Совечĕн постановленийĕ

ССР Союзĕн Халăх Комиссарĕсен Совечĕ **çапла йышăнать:**

Александр Михайлович **Василевскине**—СССР Верховный Совет Президиумĕн 1940 çулхи майăн 7-мĕшĕнчи Указĕ тăрăх тунă **Арми генералĕн** званине парас.

ССР Союзĕн Халăх Комиссарĕсен Совечĕн Председателĕ
И. СТАЛИН.

СССР Совнарком Ĕçĕсен Управляющийĕ Я. ЧАДАЕВ.

Мускав, Кремль, 1943 çулхи январĕн 18-мĕшĕ.

Хамăрăн пĕтĕм вăйпа пултарулăха—фронта пулăшма!

Фронтăн чылай участокĕсенче Хĕрлĕ Çар тăшмана çĕмĕрсе пырать. Совет Информаци Бюровĕ пирĕн войскăсем кунсерен çĕнĕ хуласем, чугунçул станцисем йышăнса илни çинчен пĕлтерет. Фронтри боецсен çĕнтерĕвĕсем тылри работниксене чĕререн савăнтараççĕ, Хĕрлĕ Çара пулăшас тĕлĕшпе тухăçлăрах ĕçлеме хавхалантараççĕ. Тыл фронта пур енĕпе те пулăшса тăрать.

Çак пулăшу кунран кун вăйлăрах пултăр тесен, пирĕн тылри кашни работник хăй вырăнĕнче ырми-канми ĕçлени кирлĕ. Пирĕн фабрикăсемпе заводсенчи рабочисемпе работницăсен ĕçри вăйĕ пĕтĕмпех усăллă çĕре кайтăр, вĕсем кунран кун ытларах продукци туса кăларма пултарччăр. Çакă вăл, чи малтанах, производствăна пултаруллă йĕркеленинчен, ĕç вăйне тĕрĕс вырнаçтарса тухнинчен килет.

Ĕç вăйне тĕрĕс вырнаçтарса тухнин тĕп паллисенчен пĕри вăл—конторăри служащисен хисепне май пур таран чакарни пулать. Паллах, служащисемпе подсобнăй рабочисемсĕр предприяти ĕçлеме пултараймасть, анчах вĕсем ытлашши пулнине халĕ, вăрçă вăхăтĕнче, тÿсме çук.

Пĕтĕм Союзри социализмлă ăмăртура малта пыракан предприятисем рабочисен ытларах пайне фронта кирлĕ продукци туса кăларнă çĕрте ĕçлеттереççĕ, подсобнăй рабочисен хисепне сахаллатсах пыраççĕ. Н-ски заводри хĕрачасем, ку таранччен подсобнăй ĕçсенче пулнăскерсем, халĕ станоксемпе тата агрегатсемпе ĕçлеççĕ, хăйсем продукци туса кăлараççĕ. Кун пек тĕслĕхсене ытти предприятисенче те курма пулать.

Рабочисемпе работницăсен ĕç тухăçлăхне ÿстерме, нормăна кунсерен ăнăçлăн тултарма ĕç вырăнне, ĕç хатĕрĕсене тата материалсене малтанах хатĕрлесе хуни чылай пулăшать. Производство ăстаçисем-стахановецсем çапла тăваççĕ: продукци туса кăларма мĕн кирлине малтанах, ĕç пуçланаччченех, хатĕрлесе хураççĕ. Кайран ĕç вăхăчĕпе пĕтĕмпех продукци туса кăларнă çĕрте усă кураççĕ, çапла майпа вĕсем сменăри нормăна чылай иртерсе тултараççĕ. Н-ски заводри паллă стахановецсем-орденоносецсем Андреевпа Петров, медаленосец Федоров юлташсем ĕç вăхăчĕпе туллин усă курнипе пĕрлех темиçешер станокпа ĕçлеççĕ. Çапла производствăна малтан хатĕрлесе хуни, вăхăтăн кашни минутипе усă курни тата темиçе станок çинче ĕçлени продукцие нормăпа пăхнинчен 2—3 хут ытларах туса кăларма пулăшать.

Ĕç вырăнне малтанах хатĕрлес тĕлĕшпе Çĕмĕрле комбинатĕнчи Шутников юлташ ертсе пыракан цехри рабочисем лайăх тĕслĕх кăтартаççĕ. Инструментсемпе детальсем тытмалли ещĕксене цехра кашни рабочи валлиех тунă. Рабочи кунта ĕçе тытăнсан инструмент илме аякка çÿресе вăхăта иртермест, детальсене çавăнтах илсе тăрса, станока пĕр чарăнмасăр ĕçлеттерет.

Шутников юлташ цехĕнчи рабочисем вырăнлă пуçарăвĕпе комбинатăн ытти цехсенче те усă кураççĕ.

Социализмлă ăмăртура малта пыракансен ĕç опычĕпе кашни предприятирех паллашмалла, рабочисен сахал йышĕпех нумайрах продукци туса кăларма вĕренмелле, пурин те нормăна ытлашшипех тултарса ĕçлемелле.

Фронтра командованин приказне пурнăçа кĕртнĕ çĕре кашни боец мĕнле майпа та пулин хутшăнать, пурнăçне шеллемесĕр кĕрешет. Тылра та çапла пулмалла: производство планĕсене тултарнă çĕре кашни рабочи хăйĕн мĕн пур вăйне, пултарулăхне хумалла. Производствăна çĕнĕлле майпа—фронтри пек—ертсе пынă çĕрте нормăна пур рабочисем те тултараççĕ. Канашри вагонсем юсакан заводри Забиякинпа Токарев юлташсем ертсе пыракан цехсенче нормăна тултарман рабочи пĕрре те çук, чылайĕшĕсем нормăна 1,5—2 хут иртерсе тултараççĕ. Кунта рабочисен ĕç тухăçлăхне хăпартма производствăна лайăх йĕркелени кăна мар, вĕсемпе тĕрĕс усă курма пĕлни, вĕсене пултаруллăн ертсе пыни пулăшать. Вагонсем юсас ĕçе мастерсем хăйсем хутшăнаççĕ. Сăмахран, мастер Кучерук юлташ производствăна çĕнĕрен пынă çамрăксемпе пĕрле 20 вагон ытла юсанă. Мастер Петров юлташ, рационализаторла сĕнÿсем тăтăшах парса, ĕçе хăвăртлатма, продукци ытларах туса кăларма пулăшать.

Тухăçлă ĕçлемелли майсенчен пĕри—талăкри график. Талăкри график производствăра йĕрке кÿрет, кам мĕн тумаллине малтанах палăртса хурать. Пĕтĕм Союзри социализмлă ăмăртура малта пыракан предприятисем талăкри график тăрăх ĕçлеççĕ, продукцие ÿссе пыракан хăвăртлăхпа туса кăлараççĕ. Анчах чылай предприятисем графика производствăн çирĕп законĕ вырăнне хумаççĕ-ха, графика кашни цех, кашни рабочи тултарса пымалла тăвасшăн кĕрешмеççĕ. Çĕмĕрлепе Куславкка комбиначĕсенчи хăшпĕр цехсем пĕр пек хăвăртлăхпа ĕçлеменни графика пăсса пынинчен килет те ĕнтĕ. Кунта талăкри графика тунă чух кашни рабочи мĕн-мĕн тумаллине те татăклăн палăртмаççĕ.

Хĕрлĕ Çарăн уявĕ—февралĕн 23-мĕш кунĕ çывхарса килет. Çак уяв ячĕпе пыракан социализмлă ăмăртăва предприятисем кăна мар, уйрăм рабочисем те хутшăнаççĕ. Вĕсем ĕç тухăçлăхне хăпартма, пахалăхне лайăхлатма, ытларах продукци туса кăларма пулаççĕ. Производство командирĕсемпе парти организацийĕсен задачи — çав обязательствăсем пурнăçа мĕнле кĕрсе пынине тăтăшах тĕрĕслесе тăрасси. Предприятисенче çакăн пек йĕрке тăвас пулать: сăмах патăн пулсан—ăна пурнăçа кĕрт. Ытăва урăхла партни пулма пултараймасть. Промышленноçпа транспортри кашни рабочипе работницăн вăйĕпе тĕрĕс усă курмалла, вĕсен пурин те хăйсен нормисене ăнăçлăн тултармалла. Вара пирĕн çĕршывпа Хĕрлĕ Çар кунран кун ытларах продукци илсе тăма пултарать.

Совет Информаци Бюровĕнчен

Январĕн 18-мĕшĕнчи каçхи пĕлтерӳ

Çак кунсенче пирĕн Ладога кÿллинчен кăнтăртарахра вырнаçса тăракан войскăсем нимĕçсен **Ленинград** хулине хупăрласа тăракан фашистла войскисене хирĕç наступлени пуçласа янă. Противникăн нумайлăха тĕреклетнĕ тăрăхне татса 14 километр **шала кĕрсе** кайса тата Нева шывĕ урлă каçса, пирĕн войскăсем 7 кун хушши хытă çапăçнă, противник питĕ вăйлăн хирĕç тăнине сирсе ярса, **вĕсем Шлиссельбург хулине, Марьино, Московская Дубровка, Липка** ятлă тĕреклетнĕ пунктсене, 1-мĕш, 2-мĕш, 3-мĕш, 4-мĕш, 5-мĕш, 6-мĕш, 7-мĕш, 8-мĕш номерлĕ рабочи поселоксене тата **Синявино, Подгорная** станцийĕсене тытса илнĕ.

Çапла вара Волхов тата Ленинград фрончĕсен войскисем 7 кун хушши çапăçнă хыççăн январĕн 18-мĕшĕнче пĕрлешнĕ, çапла пĕрлешнипе вĕсем Ленинград блокадине татнă.

Кăнтăр-хĕвеланăç фрончĕн войскисем Çурçĕр Донец шывĕ урлă каçнă та Каменск ятлă чугунçул станцине йышăнса илнĕ, халĕ Каменск хулинче çапăçаççĕ. Пирĕн войскăсем **Ново-Псков** ятлă район центрне тата халăх пурăнакан темиçе пысăк пункта, çав шутра **Ново-Беленькая, Донцовка, Ленин, Рудаков, Краснодонецкая** ятлă пунктсене тытса илнĕ.

Кăнтăр фрончĕн войскисем Маныч шывĕ урлă каçса **Дивное** хулипе чугунçул станцине, **Привольный, Ремонтный, Мокрая Ельмута, Нижний Серебряков** ятлă халăх пурăнакан пунктсене тытса илнĕ.

Воронеж фрончĕн войскисем **Каменка** ятлă чугунçул станцине тата халăх пурăнакан нумай пункта, çав шутра **Истобное, Россошь, Хмелевое, Афанасьевка, Карпенково** ятлă пунктсене тытса илнĕ.

Çурçĕр Кавказра пирĕн войскăсем **Черкесск** хулине, **Баталпашинск** ятлă чугунçул станцине, **Суркуль, Красноярский** тата халăх пурăнакан ытти пунктсене те тытса илнĕ.

* * *

Январĕн 18-мĕшĕнче пирĕн авиаци чаçĕсем фронтăн тĕрлĕ участокĕсенче нимĕçсен 30 танкне çити тата войскăсемпе грузсем турттарса пыракан 300 автомашинине ытла пĕтерсе тăкнă е сиенленĕ, артиллерин 10 батарейине пусарса лартнă, боеприпассен 3 складне тата горючин 2 складне сирпĕнтерсе янă, противникăн пехотине пĕр батальона çити сапаласа янă, пĕр пайне пĕтерсе тăкнă.

* * *

Сталинград районĕнче пирĕн войскăсем нимĕçсен фашистла войскисене йĕри-тавра хĕснĕçемĕн хĕссе пыраççĕ. Хĕвеланăç енчен хĕссе пыракан совет чаçĕсем çапăçса малалла куçнă. Хулара пирĕн боецсем темиçе урама тата противникăн темиçе опорнăй пунктне тытса илнĕ. Чугунçул çавăрăнса кайнă çĕрте уйрăмах хаяр çапăçусем пынă, унта тăшман укреплениссемпе усă курса питĕ хытă хирĕç тăрать. Туллимар даннăйсем тăрăх, пирĕн войскăсем 2 пин гитлеровеца пĕтерсе тăкнă, 400 нимĕç салтакĕпе офицерне тыткăна илнĕ. Трофейсем тытса илнĕ.

* * *

Воронежран кăнтăртарахра совет войскисем ăнăçлăн наступлени туса пынă. Противник техникăпа çар пурлăхне **йышлăн пăрахса** хăварса каялла чакать. Ольховаткăпа **Шаляпино хушшинчи çулăн** участокĕнче пирĕн чаçсем юсавлă 1.000 автомашинăна ытла тытса илнĕ. Россошь хулинче нимĕçсен 10 танкне, 79 орудине, 560 **автомашина**, 33 мотоцикл, **продовольствин** 3 складне, артиллерин 10 складне, горючин 7 складне, **медицина** пурлăхĕн 5 **складне**, 200 пин артиллери снарядне тата миллиона яхăн патрон тытса илнĕ. Противникăн 1.855 салтакĕпе офицерне тыткăна илнĕ. Пирĕн чаçсем малалла куçса пырса халăх пурăнакан вуншар пункта нимĕçсен фашистла оккупанчĕсенчен ирĕке кăларнă.

* * *

Кăнтăр фронтĕнче пирĕн войскăсем наступлениллĕ çапăçусем туса пынă. Противник вăйлăн хирĕç тăрать, вăл хÿтĕлеме юрăхлă кашни рубежшăн çапăçать. Пĕр участокра нимĕçсем контратакăна пехотăн чылай пысăк вăйне тата 30 танк кĕртсе янă. Совет чаçĕсем пыра-пыра çапнипе гитлеровецсем пысăк çухатусем тÿснĕ, вара васкасах каялла чакнă. Тепĕр участокра Н-ски чаçăн боецĕсем халăх пурăнакан темиçе пункта йышăнса илнĕ. Тăшманăн 4 танкне, 9 орудине, 25 автомашинине тата нимĕç пехотин пĕр ротине пĕтерсе тăкнă.

* * *

Çурçĕр Донец районĕнче Н-ски соединенин чаçĕсем нимĕçсене малалла хĕссе пынă. Хаяр çапăçура тăшманăн 8 танкне, 9 орудине тата салтакĕсемпе офицерĕсене нумай пĕтерсе тăкнă. Боеприпассен складне, хĕçпăшалсен 3 складне тата продовольствин 2 складне тытса илнĕ. Губин лейтенантăн танк экипажĕ халăх пурăнакан пĕр пункта, противник йышăннăскере, вăркăнса кĕрсе кайнă та нимĕçсен сехрине хăпартнă, нимĕç пехотин пĕр ротине сапаласа янă, пĕр пайне хăйĕн гусеницисемпе таптаса вĕлерсе пĕтернĕ тата 20 орудие пĕтерсе тăкнă.

* * *

Çурçĕр Кавказра пирĕн войскăсем çапăçса пырса малалла куçнă, вĕсем Черкесск хулине тата халăх пурăнакан темиçе пысăк пункта тытса илнĕ. Халăх пурăнакан пĕр пунктшăн пынă çапăçура Н-ски часть нимĕç пехотин батальонне аркатса тăкнă, тăшманăн 6 танкне тата 15 автомашинине персе çĕмĕрнĕ е çунтарса янă. Трофейсем тытса илнĕ тата тыткăна илнĕ.

* * *

Карело-Финн ССР-ĕн вăхăтлăха оккупациленĕ территорийĕнче кĕрешекен партизансен отрячĕ темиçе ăнăçлă операци туса ирттернĕ. «Полярники» ятлă отряд противникăн фронт патнелле пынă поездне ÿпĕнтерсе янă. Пĕр паровоз тата боеприпассемпе продовольстви тиенĕ 10 вагон çĕмĕрĕлнĕ. Январĕн пуçламĕшĕнче «Большевик Заполярья» тата «Советский штурман» ятлă отрядсем, нимĕçсемпе белофинсен пысăк карательнăй отрячĕсемпе çапăçнă. Карательсем партизансене çавăрса илсе пĕтерсе тăкма хăтланнисем пурте пăчланса ларнă. Совет патриочĕсем 38 гитлеровеца пĕтерсе тăкнă, темиçе вуншар гитлеровеца амантнă. Партизансен **«Вперед»** ятлă **отрячĕ противникăн продовольствипе почта** турттарса **пыракан обозне аркатса тăкнă.** Обозăн хуралне вĕлерсе пĕтернĕ. Продовольстви нумай тытса **илнĕ** тата çар почтине тытса илнĕ.

* * *

Французсен ирĕклĕ стрелокĕсем Пуатье районĕнче нимĕçсен складне тапăннă. Патриотсем нимĕç хуралне вĕлерсе пĕтернĕ те 12 пулемет, 28 **автомат**, темиçе çĕр **ручной граната тытса илнĕ**, вара тарса çухалнă. Сенполь çывăхĕнче **ирĕклĕ стрелоксем** нимĕçсен поездĕсене **пĕр-пĕрне** хирĕç ярса **пĕрентернĕ**. Крушени вăхăтĕнче 50 гитлеровец ытла пĕтнĕ.

Январĕн 19-мĕшĕнчи ирхи пĕлтерӳ

Январĕн 19-мĕшĕ ыран тенĕ чух çĕрле пирĕн войскăсем Сталинград районĕнче, **Воронежран** кăнтăртарахра, **Çурçĕр Кавказра, Дон** шывĕн анатри районĕнче, **Çурçĕр Донец** районĕнче тата **Ладога** кÿллинчен кăнтăртарахра малтанхи еннеллех çапăçса пынă.

* * *

Сталинград районĕнче пирĕн войскăсем, нимĕçсен çавăрса илнĕ фашистла войскисене пĕтерсе пынă. Çурçĕр-хĕвеланăç енчен хĕссе пыракан Н-ски часть çапăçса малалла куçнă, вăл 600 гитлеровеца çити пĕтерсе тăкнă. Нимĕçсен 316 салтакĕпе офицерне тыткăна илнĕ. Пĕр участокра нимĕçсем каялла чакса вăйлă хÿтлĕх хыварнă, хÿтлĕхре 6 миномет та пулнă. Книшин лейтенант ертсе пыракан пирĕн боецсен группи противникăн тылне кĕрсе кайнă та гитлеровецсене вĕлерсе пĕтернĕ, ултă кĕпçеллĕ 6 миномета тытса илнĕ.

* * *

Воронежран кăнтăртарахра совет войскисем ăнăçлăн наступлениллĕ çапăçусем туса пынă, халăх пурăнакан темиçе пункта йышăнса илнĕ. Пĕр ялта Н-ски чаçăн подразделенийĕ тăшманăн çыхăну узелне тата унăн армийĕн штабĕн темиçе отделенине тытса илнĕ. Çав ял патĕнче тата унăн урамĕсенче тăшманăн 500 салтакĕпе офицерне çити пĕтерсе тăкнă. Тепĕр участокра фашистла пехотăн батальонĕ хăйĕн командирĕпе пĕрле тыткăна паранна.

* * *

Кăнтăр фронтĕнче пирĕн войскăсем, противник хирĕç тăнине сирсе ярса, наступлени туса пынă, халăх пурăнакан темиçе пункта йышăнса илнĕ. Нимĕçсем пĕр пысăк чугунçул станцийĕн районĕнче пехотăпа танксен чылай йышлă вăйĕсене пухса тăратнă. Противник çав станцине вăйлăн хÿтĕлесе пирĕн войскăсене малалла кайма чарасшăн пулнă. Н-ски чаçăн боецĕсем çав станцине тытса илесшĕн вăйлăн çапăçаççĕ. Пирĕн тепĕр часть противникăн çав опорнăй пунктĕнчен айккипе иртсе кайса наступлениллĕ çапăçусем туса пырать. Тепĕр участокра пирĕн боецсем противникăн моторизованнăй полкне çавăрса илнĕ, ăна пĕтерсе тăкас тесе çапăçаççĕ, çапăçура гитлеровецсем пысăк çухатусем тÿсеççĕ.

* * *

Кăнтăр-хĕвеланăç фронтĕнчи войскăсем, Çурçĕр Донец урлă каçса, малалла кайнă, халăх пурăнакан темиçе пункта йышăнса илнĕ. Пĕр участокра нимĕç пехотин батальонне çапса аркатнă. Çапăçу хирĕнче нимĕçсен 400 вилли ытла выртса юлнă. Пирĕннисем 6 оруди, 22 пулемет, 2 автомашина тата ытти трофейсем те тытса илнĕ.

* * *

Великие Луки **хулинчен кăнтăр**-хĕвеланăçнерехре пирĕн чаçсем, противник хаяррăн хирĕç тăнине сирсе ярса, халăх пурăнакан 6 пункта йышăнса илнĕ. Нимĕçсен 300 салтакĕпе офицерĕ пĕтнĕ. Халăх пурăнакан пĕр пунктра пирĕн подразделени нимĕçсен 20 салтакне тыткăна илнĕ. Çав салтаксене ял тăрăх илсе пынă **чухне** çуртсемпе сарайсенчен нимĕçсен пытаннă салтакĕсем аллисене çĕклесе чупа-чупа тухнă. Тыткăна илнĕ 20 салтак çумне вара тата 40 салтак хутшăннă.

* * *

Çурçĕр Кавказра пирĕн войскăсем ăнăçлăн малалла куçса пынă. Н-ски стрелковăй часть хĕрÿллĕн çапăçса противникăн вăйлă тĕреклетнĕ позицийĕсене тытса илнĕ. Нимĕçсен 3 танкне персе çĕмĕрнĕ е çунтарса янă, 12 автомашинине тата боеприпассем тиенĕ 23 лавне пĕтерсе тăкнă.

* * *

Гомель облаçĕнче кĕрешекен партизансен отрячĕ икĕ эрне хушшинче противникăн 4 поездне, çав шутра салтаксемпе офицерсем ларса пыракан 2 поездне, ÿпĕнтерсе янă. Минск облаçĕнчи партизансен темиçе отрячĕ юлашки кунсенче чугунçул çинчи 5 кĕпере тата шоссе çулĕсем çинчи 27 кĕпере сирпĕнтерсе янă. Совет патриочĕсем 4 полици участокне тата фашистла волость управленине аркатса тăкнă.

* * *

Аяларахра Сталинград облаçĕнчи Нижне-Чирская станицинче нимĕçсен фашистла ирсĕрĕсем тискер ĕçсем туни çинчен çырнă акта пичетлетпĕр. «Нимĕç» варварĕсем станцăра пирĕн пур культура учрежденийĕсене те çаратса, çĕмĕрсе пĕтерчĕç. Бандитсем пуçламĕш шкула, туллимар вăтам шкула, ялхуçалăх техникумне, комбайнерсен шкулне, ялхуçалăх шкулне, музее аркатса тăкрĕç. Гитлеровецсем Полина Перепелкина, Елена Пономарева, Тамара Артемова учительницăсене, комбайнерсен шкулĕн директорне Лебедева тата ыттисене те персе вĕлерчĕç. Чĕрĕ юлнă учительсене салтаксен кухнисенче, укрепленисем тунă çĕрте ĕçлеттеретчĕç, шăтăксем чавтаратчĕç, пыйтлă фрицсен кĕпи-йĕмне çутаратчĕç, кухньăсем валли вутă, шыв турттарттаратчĕç тата ытти те. Фашистла çынçиенсем çĕрле детдома кĕрсе кайнă та унта пăхса ÿстерекен 47 ачана, 4 çултан пуçласа 15 çула çитнĕскерсене, персе вĕлернĕ». Акта Сазыкина, Звездина, Тугарина, Сухорукова, Тяжелова, Николаева, Серегина, Рябова тата ыттисем те алă пуснă.

ЮЛАШКИ СЕХЕТРЕ

Пирĕн войскăсем Кăнтăрта Валуйки, Уразово, Каменск, Петровское хулисене, Белая Калитва ятлă чугунçул станцине йышăнса илнĕ

1. Январĕн 19-мĕшĕнче ВОРОНЕЖ фронтĕнчи войскăсем, малалла наступлени туса пырса, ВАЛУЙКИ хулине тата пысăк чугунçул узелне, УРАЗОВО хулипе чугунçул узелне йышăнса илнĕ.

Противникăн войскисене, КАМЕНКА—РОССОШЬ чугунçулĕнчен хĕвелтухăç енче тăраканскерсене, пĕтĕмĕшпех çавăрса илнĕ, вĕсене пирĕн войскăсем пĕтерсе пыраççĕ.

Тыткăна илнĕ салтаксемпе офицерсен хисепĕ январĕн 19-мĕшĕ вĕçленнĕ тĕле 21.000 çын чухлĕ ÿснĕ. Çапла вара, Воронеж фрончĕн районĕнче тыткăна илнисен хисепĕ 52.000 çынна çитнĕ, вĕсенчен венгерсем—27.500 çын, итальянецсем — 22.000 çын тата нимĕçсем — 2.500 çын.

Январĕн 13-мĕшĕпе 18-мĕшĕ хушшинчи çапăçусенче Воронеж фронтĕнчи войскăсем çакăн пек трофейсем ТЫТСА ИЛНĔ: танксем — 170, орудисем — 1.700, пулеметсем — 2.800, минометсем — 4.000, автомашинăсем — 6.000, лашасем — 1.500, винтовкăсем — 55.000, патронсем—10 миллион таран, снарядсем — 600.000, тĕрлĕ складсем — 150 ытла.

2. КĂНТĂР-ХĔВЕЛАНĂÇ фронтĕнчи войскăсем татăклă атака туса январĕн 19-мĕшĕнче КАМЕНСК хулине, çавăн пекех тата БЕЛАЯ КАЛИТВА ятлă район центрне тата пысăк чугунçул станцине йышăнса илнĕ. Йышлă трофейсем тытса илнĕ, вĕсене шута илеççĕ.

3. ÇУРÇĔР КАВКАЗРА пирĕн войскăсем ПЕТРОВСКОЕ хулине тата чугунçул узелне йышăнса илнĕ.

СОВИНФОРМБЮРО.

Ленин кунĕсене хатĕрленни

Столицăн предприятийĕсемпе районĕсенче

Столицăн предприятийĕсемпе районĕсенчи партипе общество организацийĕсем Ленин кунĕсене хĕрсех хатĕрленеççĕ. Мускаври инструментальнăй заводра тата Гурин юлташ партком секретарĕ пулса тăракан заводра агитколлективсен пухăвĕсем пулса иртнĕ. Çав пухусенче «Ленин хушса хăварнă тăрăх» ятлă темăпа докладсем итленĕ, цехсенче калаçусем пулса иртеççĕ.

Сталински районра пропагандистсемпе агитаторсем валли инструкциллĕ докладсем организацилеççĕ. Агитпунктра Ленинпа Сталин произведенийĕсен тата Владимир Ильичăн пурнăçĕпе ĕçне кăтартса паракан литературăн выставкисене уçнă. Предприятисенче стена хаçачĕсемпе нумай тиражлă хаçатсем тухаççĕ.

Тимирязевски райком рабочисен пухăвĕсенче докладсем туса пама лайăх хатĕрленнĕ докладчиксен группине уйăрнă. Парти кабинечĕ пысăк фабрикăсемпе заводсенче В. И. Ленинăн пурнăçĕпе ĕçĕ çинчен агитаторсем валли консультацисем организацилет. Хĕрлĕ кĕтессенче фотовыставкăсем пулаççĕ. Паян, Ленина асăнса, районри организацисен активĕпа пĕрле траурлă чаплă лару пулать.

Владимир Ильич ячĕпе тăракан заводри вăтă рабочисем, Ленина курнăскерсем тата унăн выступленийĕсене итленĕскерсем, çамрăксемпе тĕл пулаççĕ, хăйсен асаилĕвĕсене каласа параççĕ. Цехсенче «Ленинăн образĕ илемлĕ литературăра тата халăх творчествинче» ятлă темăпа лекцисем пулса иртеççĕ. (ТАСС).

ПОХОДСЕМ ТУСА ИРТТЕРЕÇÇĔ

КАЛИНИНО. Уйкас Юндабари вăтам шкулта вĕренекенсем хĕллехи йĕлтĕрлĕ спорт валли кашниех пĕрер мăшăр йĕлтĕр юсаса е çĕнĕрен туса хатĕрлерĕç.

Халĕ вĕренекенсем йĕлтĕрлĕ тренировкăсем туса ирттереççĕ, йĕлтĕрпе нумай вăрăм çула чупса тухма, çÿллĕ вырăнсенчен сикме, кансĕр вырăнсенче çÿреме вĕренеççĕ. Нумай пулмасть вĕренекенсем 10 километрлă йĕлтĕрлĕ поход туса ирттерчĕç.

Шкулти кашни ачах БГТО тата ГТО значокĕсен хĕллехи нормисене парса значоксем илме тăрăшать.

П. ГРИГОРЬЕВ.

Танксен хăватлă колоннисем валли

ПАРАЧКАВ, январĕн 18-мĕшĕ. **(Телефонпа).** Паянхи кун тĕлне районра танксен «Колхозник Чувашии» тата «Тракторист Чувашии» колоннисене тума пурĕ 3.419.000 тенкĕ хывнă.

Районра самолетсен «Комсомолец Чувашии» эскадрильине тума укçа хывас ĕç те сарăлсах пырать. Ку ĕç валли 142.000 тенкĕ пухнă. «Çурлапа мăлатук» колхозри çамрăксемпе хĕрачасем çак ĕç валли 32.000 тенкĕ, «Ударник» колхозра—23.200 тенкĕ пухнă. Калинин ячĕпе тăракан колхоз председателĕ Миронов юлташ 3.000 тенкĕ, Пăрачкав МТС комбайнерĕ Ступаков — 5.000 тенкĕ панă.

Самолетсем валли укçа хывас ĕçе шкул ачисем те хутшăнаççĕ. Пăрачкаври вăтам шкулăн 8-мĕш класĕнче вĕренекен комсомолецсем Романовпа Сюльтин юлташсем пиншер тенкĕ панă.

М. БЕЛОГЛАЗОВ,
ВКП(б) райкомĕн секретарĕ.

Танксен „Лесоруб Чувашии“ ятлă колоннине тума

Сталин юлташăн саламлă телеграммисемпе хавхаланса, колхозниксемпе трактористсенчен пример илсе, Йĕпреç леспромхозĕнчи вăрман касакансемпе турттаракансем, инженерсемпе техниксем тата служащисем танксен «Лесоруб Чувашии» ятлă колоннине тума укçа пухас ĕçе пуçарса ячĕç. Çак паха пуçарăва республикăри вăрман промышленноçĕн ытти леспромхозĕсемпе предприятийĕсен коллективĕсем те йышăнса илсе, танксем тума укçа хывма тытăнчĕç.

Танксен «Лесоруб Чувашии» ятлă колонни валли укçа пухас ĕç Хĕрлĕ Чутайри механизациленĕ вăрман пунктĕнче хăватлăн пырать. Январĕн 15-мĕшĕ тĕлне кунти рабочисемпе работницăсем, инженерла-техникла работниксем тата служащисем çак ĕç валли 85.341 тенкĕ укçа хывнă. Унсăр пуçне. вĕсем танксен «Колхозник Чувашии» колоннине тума 9.723 тенкĕ пухса панă; государство заемĕсен облигацийĕсене 710 тенкĕлĕх хывнă.

Вăрман работникĕсен ячĕпе танксен колоннине тăвас ĕçе Улатăр леспромхозĕнче ĕçлекенсем те активлăн хутшăнаççĕ. Вĕсем паянхи кун тĕлне 42.120 тенкĕ пухса панă. Çĕмĕрлери механизациленĕ вăрман пункчĕн коллективĕ 26.000 тенкĕ хывнă.

Танксем тума укçа хывмасăр пĕр работник те ан юлтăр—çакăн пек задача лартнă Шăмăршă леспромхозĕнче ĕçлекенсем, йĕпреçсен чĕнĕвне сўтсе-явнă хыççăн. Вĕсем, пурте пĕр çын пек пулса, танксем тума укçа хываççĕ. Вăрманта яланах ĕçлекенсем Саля Аксяновпа Сареев юлташсем 5.000-шер тенкĕ, А. Чехоткин 3.000 тенкĕ, инженерла-техникла работниксем: Сидоров, Седойкин, Яичников, Рубцов тата Смирнов юлташсем кашниех 3.000-шер тенкĕ хывнă. Леспромхозĕпе танксен «Лесоруб Чувашии» колоннине тума пурĕ 50.000 тенкĕ, самолетсен «Комсомолец Чувашии» эскадрильине тума 23.000 тенкĕ пухса, укçине Госбанкăн Шăмăршăри отделенине хывнă.

Танксен «Лесоруб Чувашии» колоннине тума укçа хывас ĕç малалла пулса пырать.

* * *

Политикăллă çутĕç работникĕсен республикăри канашлăвĕ

ВКП(б) Обкомĕн пропагандăпа агитаци отделĕ тата ЧАССР Çутĕç Халăх Комиссариачĕ январĕн 18—19-мĕш кунĕсенче политикăллă çутĕç енĕпе ĕçлекенсен республикăри канашлăвне ирттерчĕç.

Канашлура ВКП(б) тата ВЛКСМ хăшпĕр райкомĕсен секретарĕсем, райсовет исполкомĕсен хăшпĕр председателĕсем, районсенчи çутĕç пайĕсен заведующийĕсем, районсенчи политикăллă çутĕç енĕпе ĕçлекен инспекторсем, соцкультура çурчĕсен, библиотекăсен, клубсен, вулав çурчĕсен заведующийĕсем пулчĕç.

Канашлура политикăллă çутĕç республикăра мĕнле пыни çинчен ВКП(б) Обкомĕн пропагандăпа агитаци енĕпе ĕçлекен секретарĕ М. Андреев юлташ доклад туса пачĕ. Вăл хăйĕн докладĕнче ялсенчи хăшпĕр вулав çурчĕсемпе клубсен ĕçĕнчи паха тĕслĕхсем çинчен чарăнса тăчĕ. Çавăнпа пĕрлех Андреев юлташ ĕçри пысăк çитменлĕхсене тишкерсе тухрĕ, вĕсене пĕтерес тĕлĕшпе çине тăрса ĕçлеме кирлине кăтартса хăварчĕ.

Доклад тăрăх 25 çын тухса каларĕç. Тухса калаçакансем политикăллă çутĕç çине ку таринччен çителĕксĕр çаврăнса пăхнине палăртрĕç. Вăрçă вăхăтĕнче вулав çурчĕсемпе клубсем питех те пысăк вырăн йышăнса тăнине шута илсе, çитес кунсенчех ĕçе тĕпренех çĕнетме пулчĕç, пĕр-пĕрне ăмăртăва чĕнчĕç.

Вăрнар районĕнчи Сталин ячĕпе тăракан колхозри избач Карева, Иккассинчи (Шупашкар районĕ) избач Андреева, Калайкассинчи (Сĕнтĕр районĕ) избач Полякова, ВЛКСМ Вăрмар райкомĕ çумĕнчи пропагандăпа агитаци енĕпе ĕçлекен комиссин председателĕ Волков тата ытти юлташсем те хăйсен ĕçĕнчи паха опытсем çинчен каласа пачĕç.

Канашлу ĕçне ЧАССР Верховный Совет Президиумĕн председателĕ З. Андреева, ЧАССР Совнарком председателĕн заместителĕ К. Евлампьев юлташсем хутшăнчĕç. Вĕсем сăмах тухса каларĕç.

Юлашкинчен канашлу участникĕсем политикăллă çутĕçне лайăхлатас тĕлĕшпе конкретнăй мероприятисем палăртса решени йышăнчĕç.

Канашлу хыççăн канашлу участникĕсем ВКП(б) Центральный Комитечĕн пропгруппа членĕ Кочнев юлташ «Военно-политическое и международное положение» ятлă темăпа тунă лекцие итлерĕç.

РЕСПУБЛИКĂРИ МТС-сем ТРАКТОРСЕМ ЮСАС ТĔЛĔШПЕ ÇУЛТАЛĂКРИ ПЛАНА ЯНВАРĔН 15-мĕшĕ ТĔЛНЕ МĔНЛЕ ПУРНĂÇА КĔРТСЕ ПЫНИНЕ КĂТАРТАКАН СВОДКА

(процентпа)

МТС-сем	Капитальнăй ремонт	Текущий ремонт	Пурĕ ремонтлана
Елчĕк	75	86,6	82
Шăхасан	37,5	104,3	76,9
Канаш	88,8	60	70,8
Элĕк	50	76,1	65,7
Ишлей	73,6	58,3	65,1
Комсомольски	50	69,1	60,8
Вăрмар	52,9	62,9	59
Куславкка	42,8	68	58,9
Чкаловски	71,4	52	58.9
Вăрнар	61,1	55,1	57,4
Кувакино	50	58,6	55,1
Йĕпреç	60	52,3	54,8
Шупашкар	46,1	57,1	52,9
Красноармейски	64,7	41,7	51,2
Çĕрпӳ	50	51,8	51,1
Пăрачкав	59	42,4	49
Тăвай	50	52,1	47,5
Первомайски	28,5	46,6	45,4
Етĕрне	30,7	52,3	44,1
Хĕрлĕ Чутай	87,5	20	43,4
Сĕнтĕр	40	43,4	42,1
Шăмăршă	33,3	33,3	33,3
Улатăр	25,0	34,6	30,9
Çĕмĕрле	25	31,2	29,1
Сĕнтĕрвăрри	14,2	23	20
ЧАССР тăрăх	52,1	54,9	53,8
Январĕн 10-мĕшĕ тĕлне пулнă:	51,5	54,0	53,0

Юр тытса хăварас ĕçе хакламаççĕ

КАЛИНИНО, январĕн 19-мĕшĕ. **(Телефонпа).** Районри колхозсем кăçал 6 пин гектар çинче юр тытса хăвармалла. Анчах халĕ мĕнпурĕ те 1.100 гектар çинче çеç юр тытса хăварас тĕлĕшпе хăшпĕр ĕçсене тунă.

Уйра юр нумайрах тытса хăварни тырпулăн тухăçлăхне ўстерме пулăшать. Çакна малта пыракан колхозсем шута илеççĕ. Вĕсем юр тытса хăварас ĕçе халь, вăхăт иртсе кайиччен, тума тăрăшаççĕ. Айкăшри Киров ячĕпе тăракан колхоз çак иртнĕ кунсенче юр тытса юлма 90 гектар çинче щитсем кăларса тăратнă. Мăн Хирлепри «Строитель» колхоз та 80 гектар çинче юр тытса хăварнă. Ку колхозсем юр тытса хăварас тĕлĕшпе райçĕрçĕ пайĕ кăтартса панă графика пурнăçласа пыраççĕ.

Анчах юр тытса хăварас ĕçе районри пур колхозсенче те мар тивĕçлипе хаклаççĕ. Хăшпĕр колхозсем çак ĕçе тума пачах тытăнман. Çавалкассинчи «Çутталла» колхозăн кăçал 120 гектар çинче юр тытса хăвармалла.

Б. ШОРНИКОВ.

Артель çĕнĕ япаласем туса кăларма тытăнчĕ

КРАСНОАРМЕЙСКОЕ. Колхозсен кулленхи нушисене тивĕçтерес тесе, Енĕшкассинчи «Стрела» артель çĕнĕ производствăсем организацилерĕ: чăпта çапма, турта тата хăмăт пăявĕсем явма тытăнчĕ. Турта пăявĕсем явас тĕлĕшпе Çавал-Сырмапа Ытмар ялĕсенче 24 çын, чăпта çапас тĕлĕшпе Енĕшкассинче тата ытти ялсенче 25 çын ĕçлеççĕ. **Г. ЕРИСОВ.**

Уйăхлăх графикне кашни колхозăн пурнăçламалла

КОМСОМОЛЬСКОЕ, январĕн 16-мĕшĕ. **(Телефонпа).** Вунпилĕк кун хушшинче районри колхозсем хăйсен уйхирĕсене 21.196 лав тислĕк кăларчĕç, 276 центнер кĕл тата 224 центнер кайăк-кĕшĕк тислĕкĕ пухса хатĕрлерĕç. Анчах районри хăшпĕр колхозсем вырăнти удобренисене пухса хатĕрлес ĕçе халĕ те кирлĕ хăвартлăхпа туса пымаççĕ-ха.

Малта пыракан колхозсем уйăхлăха активлăн хутшăнчĕç. Вĕсем уйхире тислĕк нумайрах кăларассишĕн кулленех тăрăшса ĕçлеççĕ, ĕç графикне кунран-кун пурнăçласа пыраççĕ. Тĕслĕхрен «Мотор» колхоз уя 2.000 лав тислĕк кăларнă, 30 центнер кĕл, 20 центнер кайăк-кĕшĕк тислĕкĕ пухса хатĕрленĕ. «Двигатель революции» колхоз вырăнти удобренисене пухса хатĕрлесе уя кăларас ĕçе пысăк çĕкленўпе туса пырать. Çак вăхăтрах 75 гектар çинче юр тытса хăварнă, вăрлăх сортласа тасатас ĕçе те пысăк ответлăхпа туса пырать.

«Оборона», «Игенче», «Пролетарий» тата ытти хăшпĕр колхозсенче вара ĕç пачах урăхла. Ку колхозсем вырăнти удобренисем пухса хатĕрлес ĕçе питĕ те вăраххăн туса пыраççĕ.

«Оборона» колхозра çак ĕç колхоз председателĕ Кольцов тăрăшманнипе кая юлса пырать. Ĕçе организацилес чухне вăл яланах ăна тума чăрмантаракан сăлтавсене шыраса ларать. Çавăн пекех «Игенче» колхоз руководителĕсем те ку ĕçе тивĕçлĕ хак памаççĕ. Колхозăн вылăх-чĕрлĕх йышĕ пысăк, тислĕк нумай, анчах икĕ эрне хушшинче 259 лав çеç уя кăларнă. Ытти удобренисене пухса хатĕрлес ĕçе пачах тумаççĕ.

Л. ИМЕРКИНА,
Райçĕрçĕ пайĕн главнăй агрономĕ.

ÇУР УЙĂХ ГРАФИКНЕ ИРТТЕРСЕ ПУРНĂÇЛАНĂ

КАЛИНИНО, январĕн 19-мĕшĕ. **(Телефонпа).** Уйăхлăха активлăн хутшăнса, районри чылай колхозсем вырăнти удобренисене пухса уя кăларас ĕçе тимлĕн туса пыраççĕ. Уйăхлăхăн малтанхи 15 кунĕнчи графика район ирттерсе пурнăçларĕ. Райçĕрçĕ пайĕ тунă график тăрăх, районри колхозсен икĕ эрне хушшинче уя 41.100 лав тислĕк кăлармалла пулнă, январĕн 15-мĕшĕ тĕлне 41.350 лав кăларнă.

Вырăнти удобренисене пухса уя кăларас тĕлĕшпе хăшпĕр колхозсем паха тĕслĕхсем кăтартса параççĕ. Элменти Пушкин ячĕпе тăракан колхоз икĕ эрне хушшинче уя 1.180 лав тислĕк кăларчĕ. Кăкшăмри «Знамя труда» колхоз та уя 925 лав тислĕк кăларнă.

Б. Ш.

Ăшă тумтирсем пухаççĕ

КОМСОМОЛЬСКОЕ. Районра Хĕрлĕ Çар боецĕсем валли ăшă тумтирсем пухас ĕç малалла пырать. «Победа» колхоз 6 кĕрĕк пиншак, 5 мăшăр алшиш, 6 мăшăр çăм чăлха; «Игенче» колхоз 5 мăшăр çăматă, 7 мăшăр алшиш, 7 мăшăр чăлха; «Комбайн» колхоз 4 кĕрĕк пиншак, 4 мăшăр алшиш тата ытти ăшă япаласем пухса панă. Ăшă тумтирсем хатĕрлес ĕçе «Оборона», Буденный тата Шмидт ячĕпе тăракан колхозсем те пĕр чарăнмасăр туса пыраççĕ.

Н. К.

Фронтовиксен çырăвĕсем

1. Шăмăршă районĕнчи колхозниксене

Сирĕнпе пĕрле хамăрăн чечекленекен колхозсенче ĕçленĕ телейлĕ вăхăтсене эпир час-часах аса илетпĕр. Пире, фронтовиксене, сирĕн тылри ĕçсем мĕнле пыни интереслентерет. Иртнĕ çулталăка мĕнле вĕçлерĕр, çĕнĕ çула мĕнле кĕтсе илтĕр? Çуракине мĕнле хатĕрленетĕр? Вăрлăхсене çителĕклĕ хывса хăвартăр-и тата таса-и вĕсем, акма юрăхлă-и? Агротехникăна мĕнле вĕренетĕр? Хата-лабораторисем, звеносем, бригадăсем мĕнле ĕçлеççĕ? Колхозсенчи дисциплина мĕнле? Государство умĕнчи обязательствăсене пурнăçа кĕртрĕр-и? Пĕр сăмахпа каласан, мĕнле пулăшса пыратăр эсир фронта?

Сталин юлташ пире çĕнтерў çулне кăтартса пачĕ. Эпир çав çулпа çирĕппĕн те шанчăклăн пыратпăр. Çакă вăл юлашки вăхăтри çапăçусенче лайăх курăнать. Пирĕн паттăр воинсем тăшмана ĕнсе чиккинчен аванах пыра-пыра тыттарчĕç. Ăна пуçĕпех пĕтерсе тăкас кун инçе мар ĕнтĕ. Наступлени пуçлас кун çитессине эпир нумайччен тўсĕмлĕн кĕтсе тăнă. Наступлени пуçласа ярасси çинчен панă приказ мĕнпур боецсене çавтери хавхалантарчĕ. Пире пурне те пĕр шухăш-кăмăл çавăрса илчĕ—малалла!

Акă эпир хырăмпа шуса пыратпăр. Тăшманăн йĕплĕ пралук карти патне çитесси 200 метр кăна юлать. Фрицсем тăвăллăн переççĕ. Эпир малаллах шăватпăр: 100 метр...50 метр юлать. Çавтери хаяр вут-çулăм айĕнче пĕр чĕрĕ чун та тăрса юлман пек туйăнать. Анчах малалла каяс, тăшмана çапса аркатас шухăш-кăмăлпа хавхаланнă боецсене нимĕн те чарса тăраймасть. Вĕсене нимĕнле вут-çулăм та витеймест. Çĕр çинчи пур тĕрлĕ хушăк-çурăксене пытанса, вĕсем малаллах шăваççĕ. Вырăс салтакĕн, унпа пĕрле ытти мĕнпур халăх ывăлĕсен çапăçури хăвачĕ иксĕлми çирĕп. Малалла, малалла—çул çинчен мĕнпур ирсĕре вут-çулăмпа шăлса пăрахса, хирĕç тăраканне штыкпа чиксе пăрахса, кĕреçепе тасатса, алăра мĕнпур, çавăнпа пуриннпе те çапăçса—малалла шăватпăр.

Акă тăшманăн пралук картине каса-каса уçнă. Боецсем пурте пĕр харăс ура çине тăрса малалла ыткăнаççĕ. Пĕтĕм тавралăхра хăватлăн урра кăшкăрни кĕрлесе каять. Эпир çĕмсĕр оккупантсене пĕр хĕрхенмесĕр пĕтеретпĕр. Ирсĕр фашистсен юнлă виллисем тăрăх утатпăр. Вĕсем питĕ нумайăн сапаланса выртаççĕ. Анчах та çав вилесем, нимĕçсен техникине аркатнипе пулнă тимĕр-тăмăр куписем, эпир кун каçиччен утса тухнă километрсем çапах та сахал пек туйăнаççĕ. Ытларах вĕлермелле гитлеровецсене, ытларах пĕтермелле вĕсен техникине, кунран-кун ытларах та маларах каймалла, фашистсен пусмăрĕнче асапланакан совет çыннисене ирĕке кăлармалла.

Акă пирĕн чаçсем вăрмана, унтан высотана, унтан пĕр яла йышăнса илчĕç. Вĕсем кунта чарăнса тăмаççĕ. Малаллах каяççĕ. Вăрçă-вăрçах. Санпа юнашар араслан пек çапăçса пыракан боец ўкет те сывă пул тесе калама та ĕлкĕреймест. Унăн сăнĕнче геройăн сăнарĕ палăрса тăрать, уçă куçĕсенче шиклĕх çук. Кăшт ўпкелешнĕ туйăм кăна сисĕнет вăл куçсенче — фашистсене сахалтарах вĕлертĕм, хамăн паттăр вăйпа тума пултарнине пĕтĕмпех тăваймарăм тесе каланă пек туйăнаççĕ çав куçсем. Анчах вăл юлашки сывлăшĕ тухиччен тăван çĕршывшăн çапăçнă, тăван çĕршыв умĕнчи тивĕçлĕхе чыслăн пурнăçа кĕртнĕ. Лăпкăн сывăр, юлташ, эпир малалла каятпăр. Эпир вилĕм çинчен шухăшламастпăр, эпир хамăрăн халăх пурнăçĕ çинчен шухăшлатпăр. Тăшмана ытларах пĕтерсе тăкма, совет çĕрне мĕнле те пулин хăвăртрах ирĕке кăларма ĕмĕтленетпĕр.

Пирĕн наступление нимĕн те чарса лартма пултараймасть. Эпир, фронтовиксем сире, колхозниксене, çак çĕнтерўллĕ çапăçура хĕрлĕ воинсене пĕтĕм вăйпа пулăшса пыма чĕнетпĕр. Правительство панă заданисене вăхăтра пурнăçа кĕртĕр. Мĕншĕн тесен çав заданисем—фронт заданийĕсем. Фронтри паттăр воинсем пекех чаплă патриотсем пулăр. Ферапонт Головатый колхозникĕн пуçарăвне малалла сарса пырăр. Эпир ушкăнĕпе пĕрле пулса ирсĕр фашистсене Совет çĕрĕ çинчен шăлса ывăтăпăр.

Фронтри хĕрўллĕ салампа: Гварди боецĕ Б. В. Кабыф, Н-ски артполкри боецсем: Ильин, Бороцков, Масленников, Григорьев, Братишкин.

2. Чăваш хорĕн концерчĕсем

Чăваш республикинчен килнĕ боецсемпе медсестрасем Т. хулинче пĕрле пухăнса хор кружокĕ организацилерĕç. Хулари Хĕрлĕ Çар çуртĕнче чăваш хорĕ пĕтĕмпе ĕнтĕ 10 концерт пачĕ. Зрительсем—нумайĕнчен пухăннă Хĕрлĕ Çар воинĕсем чăвашсен ташшисемпе юррисене питĕ кăмăлласа кĕтсе илеççĕ. Сăмахран, Соня Иванова икĕ ретлĕ хут купăспа чăваш юррисене выляса панине пурте интересленсе итлеççĕ. Чăваш ташшине Н. Гурьевăпа М. Колпакова юлташсем питĕ ăста ташласа параççĕ. Чăваш юррисене А. Александрова, Н. Герасимова юлташсем юрласа парсан, вĕсене яланах алă çупса саламлаççĕ.

Кунсăр пуçне, чăваш боецĕсемпе медсестрисем боецсем хушшинче, госпитальсенче культурăллă-массăллă ĕçе анлăн туса пыраççĕ. Лайăх ĕçленĕшĕн вĕсене час-часах красноармеецсен хаçатĕнче мухтаса çыраççĕ.

Санитарнăй инструктор
А. АНИСИМОВ.

Ют çĕршывсенче

Франци компартийĕ Франци çĕршывне ирĕке кăларассишĕн кĕрешни

ЛОНДОН, ноябрĕн 17-мĕшĕ. (ТАСС). Кĕрешекен Францин Национальнăй Комитечĕ çапла пĕлтерет: Франци парламенчĕн депутачĕ тата Францири коммунистсен партийĕн Центральный Комитечĕн членĕ Фернан Гренье Лондона пынă. Ăна 1940 çулта нимĕçсем арестлесе концлагере хупнă пулнă. Гренье концлагертен тухса тарнă. Францири коммунистсен партийĕ Греньене хăйĕсем Кĕрешекен Франци çумне пĕрлешни çинчен де Голле тата Национальнăй Комитета формальнăй заявлени пама хушнă. Национальнăй Комитетăн пĕлтерĕвĕнче çапла каланă: Франци компартийĕ кĕрешекен Франципе пĕрлешнĕ хыççăн Национальнăй Комитет тавра французсен мĕнпур партийĕсем пĕтĕçесси вĕçленет. Çав партисем, хăйсен политикăллă ăнланăвĕсем хушшинчи уйрăмлăхсене пăхмасăр, Франци тăшманĕсене хирĕç алла-аллăн тăрса кĕрешеççĕ.

Гренье Лондонра пичет представителĕсем умĕнче сăмах тухса каланă. Вăл çапла пĕлтернĕ: нимĕç оккупанчĕсем Францире туса хунă тискер террорăн режимне пăхмасăрах, Францири коммунистсен партийĕ тăшмана хирĕç тăрассине организованно пурнăçа кĕртсе пырать. Францире компарти Центральный Комитечĕн оргăнĕ «Юманите» хаçат тата кунсăр пуçне тепĕр икĕ хаçат вăрттăн тухса тăраççĕ. «Юманите» хаçатăн пĕтĕмпе ĕнтĕ 200 номер тухнă.

Кунсăр пуçне, 1942 çулта тĕрлĕрен брошюрăсем 100.000 экземпляр кăларнă. Вăрттăн пичетлесе кăларнă хаçат-журналсен хисепĕ пĕтĕмпе 6 миллион экземпляра çитнĕ.

Гренье çакна кăтартса панă: компарти тăшмана хирĕç тăрассине организацилес ĕçе хутшăнать, де Голль майлă тăраканнисене пулăшса пырать, Германие хирĕç саботаж тата партизанла движени организацилет. Саботажсемпе диверсисем танксемпе грузовиксем тăвакан заводсенче, çавăн пекех тата консерва заводĕсенче пулса пыраççĕ. Дижонра Франци патриочĕсем 70 паровоза пăснă. Оккупантсене хирĕç тăрас ĕçе халăхăн пур сийĕсем те хутшăнаççĕ. Оккупантсене хирĕç тăрас ĕçре Франци интеллигенцийĕ питĕ пысăк вырăн йышăнса тăрать: профессорсемпе студентсем нимĕçсене хирĕç пĕр шухăш-кăмăллă пулса кĕрешеççĕ. Профессорсем профсоюз членĕсем хушшинче вăрттăн тухакан хаçатсене салатассине организациленĕ. Француз хресченĕсем Германие каяссинчен пăрăнакан рабочисене пур майсемпе те пулăшса пыраççĕ.

Гренье çакна палăртнă: оккупантсене курайманни кунран кун ўссе çирĕпленсе пырать. Франци халăхĕ хирĕç тăнине оккупантсем террорпа хавшатма пăхаççĕ. Франци парăннăранпа Виши влаçĕсемпе оккупантсем французсене 10 пин çынна яхăн персе пăрахнă е тĕрмесенче асаплантарса вĕлернĕ. 40—50 пин француз хальхи вăхăтра тĕрмесенче лараççĕ. Виши правительствипе нимĕçсем çĕршывра выçлăх режимĕ туса хунă. Рабочи поселоксенче шкул çулне çитнĕ ачасенчен 80 проценчĕ, выçлă-тутлă пурăннине пула, туберкулез чирĕпе чирлеççĕ.

Çурçĕр Африкăри вăрçă ĕçĕсем

ЛОНДОН, январĕн 18-мĕшĕ. (ТАСС). Официальнăй йĕркепе çапла пĕлтереççĕ: Роммель хăйĕн транспорчĕсене Мисуратăран тата Триполирен хĕвеланăçнелле куçарса пырать. Унăн войскисем Тунис патне чакаççĕ пулĕ тесе шутлаççĕ.

Эль-Алаймейна патĕнчи çапăçуччен Роммельăн 11 дивизи, 600 танк тата авиаци вăйĕсем чылай пулнă. Ноябрĕн варрине çитнĕ тĕле тĕнĕл держависем хăйсен Африкăри çарĕн чĕрĕ вăй составĕн тăватă пайĕнчен виçĕ пайне, хăйсен танкĕсен 80 процентне, 1.000 оруди ытла, 10.000 автомашина тата 697 самолет çухатнă. Ливи урлă чакса пынă чухне Роммель войскисем çынсемпе хĕçпăшал тĕлĕшĕнчен хăшпĕр пулăшу илме пултарнă. Анчах халĕ, çиелтен шутласа пăхнă тăрăх, Роммельăн Эль-Аламейна патĕнчи çапăçуччен хисепрен çынсен составĕ çурри кăна, танксен хисепĕнчен чĕрĕкĕ кăна тăрса юлнă.

Чи çывăхри порт пулса тăракан Тунисра противникăн 70 пин çынлă войскă пур. Унтан вăл пулăшу илме пултарать. Анчах кунта ăна танксемпе артиллери çитмеççĕ. Тĕнĕл держависен Тунисри сывлăш вăйĕсен составĕнче 200 самолет шутланать.

Противник халлĕхе 5 портпа—Бизертăпа, Туниспа, Сфакспа, Суспа тата Габеспа усă курма пултарать. Çавăнпа та Триполине çухатни уншăн ытлашши пысăк вырăнах та йышăнса тăмасть, англичансемшĕн вара çав гавăне тытса илни пысăк ĕç пулать. Англичансен 8-мĕш армийĕн коммуникацийĕсем Бенгазине çитиччен 500 миля тăршшĕ тăсăлса выртаççĕ. Триполине тытса илни транспортпа горючи тата вăхăт тĕлĕшĕнчен пысăк перекетлĕх кўнĕ пулĕччĕ.

Эль-Аламейна патĕнче англичансен 8-мĕш армийĕн 13.600 çын пĕтнĕ. Танксемпе артиллери тĕлĕшĕнчен унăн çухатăвĕсем противникăннинчен пĕчĕкрех, анчах малалла кĕрешсе пыма 8-мĕш армине пушхир районĕнче çĕнĕ база организацилени кирлĕ. Триполи—Тунис—Сицилия виçкĕтеслĕхĕн хĕвеланăç пайĕнче наступлени туса пырассине, малти линире кирлĕ базăсем тивĕçлĕ таран пулман пирки, союзниксем каярахри вăхăта хăварнă. Çакă вара нимĕçсене Тунисăн çурçĕр пайĕнче войскăсем пухса тăратас ĕçре хăйсен коммуникацийĕсен кĕске линийĕсемпе усă курма май панă. Халĕ англичансен 1-мĕш армийĕ хăйĕн коммуникацийĕсене тата снабжени организацилессине çине тăрсах лайăхлатса пырать.

Французсен 50 пин çынран тăракан войскисем Тунисри фронтăн вăтаçĕрти участокне йышăнса тăраççĕ.

ЛОНДОН, январĕн 18-мĕшĕ. (ТАСС). Официальнăй йĕркепе çапла пĕлтереççĕ: союзниксен хĕвеланăçнелле куçса пыракан войскисене авиаци вăйлăн пулăшса тăрать тата тăшман войскисем çине бомбăсем пăрахса, пулеметсенчен персе противника пысăк сиен кўрет.

Январĕн 16-мĕшĕнче Сицилия утравне союзниксен авиацийĕ хаяррăн атакăланă.

8-мĕш арми, малалла куçса, пушхиртен тухса кайнă пулмалла. Халĕ унăн çулĕ ĕнтĕ пуян территори урлă, халăх пурăнакан пысăк пунктсем вырнаçнă территори урлă выртать.

ЛОНДОН, январĕн 18-мĕшĕ. (ТАСС). Рейтер агентстви пĕлтернĕ тăрăх, кĕрешекен Францин войскисем, Леклерк генерал командир пулса ертсе пынипе, хăйсен Чад кўлли çинчи базисем патĕнчен 1.500 миля малалла кайса, французсен Тунисăн кăнтăр пайĕнчи войскисемпе тата англичансен Ливири 8-мĕш армийĕпе пĕрлешнĕ.

Англи авиацийĕ Берлина çĕнĕрен пырса тапăнни

ЛОНДОН, январĕн 18-мĕшĕ. (ТАСС). Официальнăй йĕркепе çапла пĕлтереççĕ: январĕн 18-мĕшĕ ыран тенĕ чух çĕрле Англи авиацийĕ Берлина çĕнĕрен пырса тапăннă.

Январĕн 17-мĕшĕ ыран тенĕ чух çĕрле Англин тăватă моторлă бомбардировщикĕсем Берлин çине вĕçсе пырса тапăнасси пĕр сехете яхăн пынă. Хула çине вут хыптаракан вуншар пин бомба тата фугаснăй бомбăсем нумай пăрахнă, вăл шутра 3,5 тонна ытла туртакан бомбăсем те пулнă. Летчиксем хулари пушарсене хăйсем хуларан 200 километр аякка вĕçсе кайсан та курнă.

Январĕн 17-мĕшĕнче кăнтăрла Англи авиацийĕ Çурçĕр Францине Голланди тĕлĕнче операцисем туса çўренĕ, унта противникăн суднисемпе чугунçул обьекчĕсене атакăланă.

Йывăр бомбардировщиксен пысăк соединенийĕсем январĕн 18-мĕшĕ ыран тенĕ чух çĕрле Берлина иккĕмĕш хутчен пырса тапăннă чухне хула çине татах бомбăсен пысăк грузне пăрахнă. Бомбардировка вĕçленнĕ тĕле Берлинра вăйлă пушарсем ялкăшнă. Англи самолечĕсем тăшманăн истребителĕсемпе темиçе хутчен те çапăçăва кĕнĕ. Çав операцирен 22 бомбардировщик хăйсен базисене таврăнман.

Германи самолечĕсен пысăк мар йышĕ ĕнер Лондона пырса тапăнма хăтланнă. Хула çине вут хыптаракан темиçе бомба тата хула таврашĕсене фугаснăй бомбăсем пăрахнă.

Ирак Германие, Италие тата Японие хирĕç вăрçă пуçлани çинчен пĕлтернĕ

ЛОНДОН, январĕн 16-мĕшĕ. (ТАСС). Рейтер агентстви пĕлтернĕ тăрăх, Ирак правительстви Ирак Германипе, Италипе тата Японипе вăрçăллă шутланни çинчен пĕлтернĕ.

ЛОНДОН, январĕн 16-мĕшĕ. (ТАСС). Рейтер агентстви çапла пĕлтерет. Ирак премьер-министрĕ Ирак пĕрлешнĕ нацисен Вашингтонра 1942 çулхи январĕн 1-мĕшĕнче алă пуснă декларацийĕ çумне хутшăнни çинчен пĕлтерсе Рузвельта телеграмма янă.

Ответлă редактор В. Я. ЯКОВЛЕВ.

РЕДАКЦИ АДРЕСĔ: г. Чебоксары, ул. Володарского, 5. Дом печати. ТЕЛЕФОНСЕМ: редакторăн — 0—67, редакци секретарĕн — 4—26, промышленность пайĕн —3—99.
ялхуçалăх пайĕн — 5—31, издательствоконторин — 0—23.

НТ 301 Типография №, Управления полиграф промышленности при СНК ЧАССР. Заказ № 2 Ф. 6. 53. 84 п.